

Modalități de abordare integrată a activităților**Cu conținut matematic în grădinița de copii**

Structurarea modului de gândire matematică la copilul preșcolar este o fațetă a dirijării procesului de cunoaștere a realității cu care copilul vine în contact direct sau indirect. Studiile psihologice arată că, înainte de a se forma la copii noțiunea de număr, trebuie să aibă loc o serie de procese care să le asigure maturizarea și, deci, posibilitatea de înțelegere a conceptului de număr. Această înțelegere este precedată de dobândirea de către copil a datelor necesare despre echivalență, ordine, mărime, dat fiind că, în procesul înțelegerii, noțiunea de număr trebuie să derive din noțiunile de ordine și cantitate.

În grădiniță, copiii trebuie pregătiți pentru înțelegerea numărului și a procesului de formare a numărului nou, a locului fiecărui număr în șirul numerelor, a valorii sale cantitative.

De cunoștințele elementare însușite în grădiniță, de operațiile logice, de limbajul matematic accesibil, vor depinde în mare măsură posibilitățile copilului de a aprecia și de a folosi conștient noțiunile abstracte din care este alcătuit edificiul matematicilor complexe.

Însă, în ultimii ani, s-a avut în vedere evoluția învățământului preșcolar prin aplicarea metodei proiectelor tematice, a activităților integrate, a metodelor interactive de grup, amenajarea ergonomică a spațiului educațional, etc. Astfel a fost reconsiderată importanța activităților desfășurate în ansamblul lor în grădiniță (toate aspectele dezvoltării copilului sunt decisive în egală măsură pentru parcursul său individual ulterior), deci toate activitățile din timpul unei zile trebuie tratate cu aceeași atenție și planificate drept activități de învățare. Apare așadar provocarea pe care învățământul preșcolar și-a asumat-o atât la nivelul proiectării documentelor curriculare pe termen lung, mediu sau scurt, cât și la acela al proiectării zilnice: abordarea integrată curriculară. Aceasta presupune sintetizarea și organizarea didactică a conținuturilor din domenii diferite ale cunoașterii, astfel încât să se asigure achiziția de către copii a unei imagini coerente, globalizante, unitare, despre lumea reală.

Voi prezenta în cele ce urmează o serie de secvențe din activitățile ce se pot desfășura dimineața, la lucrul pe centre, precum și o parte din activitățile desfășurate pe domenii experiențiale, prin utilizarea metodelor interactive de grup. Aceste exemple prezentate sunt desfășurate în alte activități decât cele matematice, dar prin intermediul lor copiii au fost puși în situația de a învăța noțiuni matematice.

În acest scop, am pus la dispoziția copiilor obiectele și materialele necesare, pentru a-i integra în acțiuni care să le ofere experiențe, puncte de sprijin în evoluție, precum și motivație în achiziție.

Exemplul nr. 1

La Centrul *Joc de rol* am exersat cu copiii *corespondența de unu la unu*. Povești cum ar fi „Albă ca Zăpada și cei șapte pitici” poate fi dramatizată pe secvențe ce evidențiază momentele „matematice”. De exemplu, copiii au avut sarcina de a pune câte un scaun, câte un castron, câte o lingură, câte un pahar pentru fiecare pitic la masa unde mănâncă ei. După ce au lucrat concret, cu obiecte reale (scaunele, farfuri, linguri, pahare), ei s-au folosit de jetoane cu imagini pe care le-au

aplicat pe tabla magnetică. Fiecare copil a avut sarcina de a reprezenta scena respectivă. Această „punere în scenă” a avut loc, bineînțeles, după ce conținutul poveștii era bine cunoscut de către copii.

Exemplul nr. 2

Tot la Centrul *Joc de rol*, am fixat conceptul de *număr par/ impar, mai exact cu soț/ fără soț*. Sub titlul „Ikebana- aranjamente florale” și folosind flori specifice unui anotimp anume, am realizat buchete după anumite sarcini de lucru.

Exemplul nr. 3

La Centrul *Construcții* am confecționat din materiale adecvate (folie din material plastic, cadru din bagheta – aluminiu, suport polistiren extrudat) sere cu legume timpurii. S-a respectat sarcina de lucru, adică așezarea unui anumit număr de rânduri de ridichi, ceapă verde, salată, etc. Am numărat legumele, le-am manipulat și, verbalizând de fiecare dată câte obiecte/ legume sunt pe fiecare rând, prin practică pură, copiii au înțeles mai ușor ce înseamnă să ai / să iei / să dai un anumit număr de obiecte.

Exemplul nr. 4

La Centrul *Arte* am confecționat o carte care să illustreze povestea populară „Turțița”. Această carte a fost realizată pe grupuri, copiii din fiecare grup discutând între ei despre modalitățile de lucru, despre sarcinile fiecăruia. În realizarea imaginilor, copiii au desenat, au lipit imagini decupate anterior, paginile au fost numerotate. Am urmărit cu precădere folosirea corectă a *numeralului ordinal* (prima pagină, a doua pagină...etc. sau „prima dată turțița s-a întâlnit cu iepurele, a doua oară s-a întâlnit cu ursul”...etc.). Numele copiilor din grup au fost trecute pe copertă. Cărțile, astfel realizate, au fost așezate în bibliotecă, la dispoziția lor.

Exemplul nr. 5

La Centrul *Științe* am realizat *consemnarea datelor în tabel*. Pornind de la un tablou – peisaj, am fixat sarcina de lucru („Privește tabloul toamnei. Completează în căsuțele libere, cifra care corespunzătoare numărului de elemente de același fel.”).

Exemplul nr. 6

Formarea conceptului de număr, în care este inclusă și *capacitatea de compunere și descompunere*, este un drum lung pe care copilul trebuie să-l parcurgă trecând de la o etapă de dezvoltare intelectuală la alta. Compunerea și descompunerea numărului presupun operații mintale ce nu sunt încă structurate la copilul preșcolar; ele sunt deosebit de importante și vin în sprijinul înțelegerii operațiilor de adunare și scădere; de aceea educatoarea are obligația de a-i facilita copilului dobândirea acestei achiziții. În acest scop, am desfășurat la Centrul **Construcții**, jocul „Blocul meu”, în care copiii aveau ocazia ca, pe lângă construirea unui bloc, să parcheze mașinile în două garaje, realizând astfel, spontan, descompunerea numărului 5. Copiii au descoperit și au explicat. Acest joc l-am reluat în diferite variante.

Exemplul nr. 7

La Centrul **Biblioteca**, concomitent cu redarea diaporitivelor power-point, educatoarea redă expresiv conținutul poeziei „Supă de zarzavat” de Otilia Cazimir. Insistă asupra cuvintelor necunoscute (*clocot, tresaltă, laolaltă, strașnic*), reia poezia, solicită câțiva copii să își exprime părerea despre poezie, să redea înșiruirea evenimentelor, drumul legumelor de la piață spre farfuria cu supă. Am încurajat copiii să argumenteze apartenența unui obiect (legumă) la o mulțime în funcție de criteriul dat – formă, mărime, culoare (Ex. - „Alege legumele rotunde!” – Ceapă, roșie, *varză*, „Ordonează crescător roșiile după mărime!”), să numere corect aceste obiecte în centrul 10.

În concluzie, pot afirma că în prezent, prin toate activitățile pe care le desfășor în sala de grupă, de cele mai multe ori abordăm în mod integrat conținuturile din diferite domenii ale cunoașterii astfel încât să se asigure achiziția de către copii a unei imagini coerente, unitare, globalizante despre lumea reală. Așa cum subliniază numeroase studii, cel puțin în fazele inițiale, copilul are tendința naturală de a aborda realitatea într-un demers global, asemănător omului de știință, dar fără să separe și să includă cele constatate în domenii disparate de cunoaștere.

Bibliografie

M. Bulboacă, M. Alecu (2000), - „*Metodica activităților matematice în grădiniță și clasa I*”, București, Editura Sigma

M. Dumitrana (2002), - „*Activitățile matematice în grădiniță*”, București, Editura Compania

D. Jipa (2005) - „*Modalități de abordare integrată a activităților cu conținut matematic*” – Lucrare metodică-științifică pentru obținerea gradului didactic I, Constanța, Universitatea Ovidius

Prof.înv.preșcolar Laureta Speranța BANEA

Liceul Teoretic „Gheorghe Munteanu Murgoci” Măcin, județul Tulcea

